

มหาโลกุฑฒิหลวง

ฉบับวัดสันฐาน ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

ตุลาภรณ์ แสนปรน

ผู้ปริวรรต

รับหน้าอัมมมหาโลกุฑฒิหลวงต้นแล อัมมิไชยภิกขุสร้างเขียนที่วัดหลวงนาคนต จังหวัดเมืองนครลัมปาง เมื่อพุทธศักราชได้ ๒๔๗๑ แล จุฬศักราชได้ ๑๒๙๐ ทัดปัสสิเปกสี เดือน ๖ ออกสิบคำพรรำรันอังการยามตาวันชาย นิพพานะ ปัจจโย โหตุ เม //

นโม ตสสตถุ พุทโธ เสฏฐโธ ติโลกัสสมิง สัพพสัตตา ทิต กโร สสาระ อินทน์ สินโน อหิ วันทามิ สัพพทา พุทโธ อันว่า พระพุทธเจ้า เสฏฐโธ ตนประเสริฐ ติโลกัสสมิง ในโลกทั้ง ๓ กโรติคักกะทิง ทิต หื้อเปนประโยชน์ะ สัพพะสัตตา แก่สัตตโลกทั้งมวร สงสาระ อินทน์ สินโน อันติดอยู่ในสงธรรมกว่าเปนตั้งเชือกมัดไว้บได้ถึงนิพพานแห่งสัตตโลกทั้งมวรเท่ามิสัพพัญญูเจ้าหากได้มล้างเสียยังเชือกเหล็กอันมัดไว้นั้นแล อหิ อันว่า ข้าวันทามิ คีไหว้ พุทธี ยังพระพุทธเจ้าตนนั้น สิริสา ด้วยหัวแห่งข้า สัพพทา ในกาละทุกเมื่อนั้นแล เยชนา อันว่า คนทั้งหลายฝูงใดคี่ดี แม่นว่าสมมณะพรามหมณ์ตนใดตนนั้นคี่ดีแล ได้เอาพระพุทธเจ้าเปนที่พึ่งด้วยบทว่า พุทโธ เสฏฐโธ นี้แล กระทบตโย ส่วนอันว่า กระทบตโยแลนักบวชทั้งหลายฝูง //

นั้น คีหากจักได้พ้นจากทุกข์แลโทษทั้งหลายในปัจจุบันอันนี้แล อนาคตพายหน้าชะแล อัมโม มหาโฆรตนา ติโลก สสารันโตปิ ตารติ สัพพสัตเต นาวา ปโมติหิ อัมโม อันว่า พระสธัมมเจ้าอันได้ ๘ หมั้น ๔ พันชั้นธสวาชาโต อันพระพุทธเจ้าหากเทศนาคีนัก มหาโฆ รตนะ หากเปนแก้วดวงยิ่งดวงประเสริฐหากเปนเรือสะพาแก้วแหลมยิ่งแหลมประเสริฐอันนอเอาสัตตโลกทั้งหลายหื้อข้ามพ้นฝั่งสมุทท์สาครกล้าหน้า คีว่านิพพานเจ้าอันบรู้เถ่าบรู้ตายนั้นแล โย บุคคโล อันว่าบุคคละผู้ใดคีว่ากระทบตโยแลนักบวชคี่ดี มีชีวรเปนต์น มีท้าวพระยาเสนาอามาตย์เปนประธาน แม่นว่าเสฏฐโธแลพ่อค้าคี่ดี มีใจใส่สัทธาแลเอาพระสธัมมเจ้าเปนที่จั้งที่พึ่งด้วยบทว่า มหาโฆ รตนะ ติโลก สสารันโตปิ ตารยิ สัพพะสัตเต นาวา ปโม //

ตีหิ ตั ปนมามิ อัมมิ อหิ อันว่าข้า ปนมามิ สิริสา สัพพทา ดั่งนี้ไฟใจๆ คีจักได้พ้นจากทุกข์แลโทษกัวงลอนทรายไภยะทั้งหลายตั้งแต่ปัจจุบันอันนี้ไฟตราบต่อเท่าถึงยังนิพพานบ่ออย่าชะแล สังโฆ วิสุทโธ วรทักขิเนยยา สันทิโย สัพพะมลละ ปหิโน คุณะทินเนเกหิ สมิตธิปัตโต อนาสโว ตั ปนมามิ สังฆิ สังโฆ อันว่าพระสังฆเจ้าอันบวรวิสุทท์ด้วยสีล สมาธิ ปัญญา อันเปนสาวกแห่งพระพุทธเจ้า อันมิอินทริยหากรังจับดินกหื้อหันผลต่อหน้าอันเปนบุญเปนคุณ เพื่อหื้อสมริทธีด้วยอายุหมั้นยืนยาวประกอบด้วยเข้าของเงินคำ จังควายข้างมกล้า ข้าคนมนตรีไพร่ฟ้าเหลือกว่าท้าวพระยาเสนาอามาตย์ในชุมพุกที่ปีนั้ตราบต่อเท่าถึงนิพพานนั้นแล อหิ อันว่าข้าวันทามิ คีไหว้ สังฆิ ยังพระสังฆเจ้าทั้งหลายอันหาสงไสบได้ สิริสา ด้วยหัว เม แห่งข้าแล โย //

พุทธัญจะ ฉัมมัญจะ สังขัญจะ สรณิ คโต อหิ อันทว่าข้าคัถือเอายังบุญคุณพระพุทเจ้าแล พระสรัมม
เจ้าแล พระสังฆเจ้าแล จุงเปนที่จั้งที่เพ็งแกข้า ตี รตน ยังแก้วทัง ๓ ผุงนั้นจุงจักหื้อผู้ข้าทังหลายปล่อยพันจาก
ทุกข์แลโทสโทยะโสภเส้ากัวงลอนทรายต่างๆ นั้นเทือะ ส่วนอันทว่า ทุกข์ไร้เชิญใจทังมวขอจุงอย่าได้มีแกผู้ข้า
อันเปนอุบาสิก อุบาสิกาทังหลายตั้งแต่ปัจจุบัณภาวะชาติอันนี้ไทรอบต่อเทารอดมหาเนรพานเจ้าแต่เทือะ อิหิ
โลกิ อันทว่าโลกอันนี้ มุญจิสสามิ จุงปล่อยพันยังสัพพะทุกข์ทังมวแห่งผู้ข้าทังหลายดีหลีแท้สิ่งเดียวเทือะ ปริ
พายหน้าแต่นั้นจุงจักหื้อพันจากกัมมเวรด้วยดี จุงหื้อมีญาติกาสมพันธะวงสาอันดี จุงจักประกอบด้วยมิตรเจีย
สหายมือยาวเรือนอันกว้างขวางมากนักรหือประกอบด้วยเข้าของเงินค้ำอันมากกว่าโกฏิกว่าล้านเทือะ ตสะมา
เหตุตั้งอัน //

อหิ อันทว่าข้า วันทามิ คีไห้ว พุทธิ ยังพระพุทเจ้าแล พระสรัมมเจ้าแล พระสังฆเจ้าทังหลายในกาละ
ทุกเมื่อแล ยถา อันนั้นแลมีสันไต อหิ อันทว่าข้า ค็ขอยังบุญคุณแห่งพระพุทเจ้าแล พระสรัมมเจ้าแล พระสังฆ
เจ้าทังหลายเปนที่จั้งที่เพ็งตั้งแต่ภาวะชาติอันนี้ไทรอบต่อเทารอดมหานิพพานเจ้านั้นแล ตโต ถัดแต่นั้นแล้ว จุง
จักหื้อได้ยังชีวิตด้วยอันผู้ข้ารำเพ็งคิดใจถึงยังพระพุทเจ้าแล พระสรัมมเจ้าแล พระสังฆเจ้าทังหลายผุงนี้แมน
ตั้งรือค็จุงหื้อผู้ข้าประกอบด้วยชีวิตแลกำลังอันมากนักรเทือะ ยถา อันนั้นแลมีสันไต ส่วนอันทว่าสัตตโลกทังหลาย
คือว่าคนยิงชายทังมวอันทวนเทียวไผมาอยู่ในสงสารเจ้า ผุงหื้อมีชีวิตจิตใจยืนยาวทุกชาติอย่าขาดอย่าได้ประ
หมาทในธัมมทังมวจุงมีเทือะ ยถา อันนั้นแลมีสันไตหื้อด้วยมีแท้แล สิริสา อันทว่าห้วแห่งข้า ออย่า //

ได้เจ็บสักรหือสักรหิ จุงหื้อห้วแห่งข้านี้หมตโส มักว่าจุงหื้อได้พันจากพยาธิอันมีในห้วนั้นเทือะ หัดละ ปา
ทา แมนอันทว่าตีนแลมือ จุงหื้อได้ตั้งอยู่ด้วยดี ออย่าหื้อได้มียังพยาธิสักรหิภาวะชาติตั้งแต่ชาตินี้ไทรอบต่อเท่าชาติ
พายหน้าจุงหื้อได้ตรู้อยังธัมม ๘ ทมฺม ๕ พันขันธ อันทว่าพระพุทเจ้าหากเทศนานั้นแล เยนรา อันทว่าคนทังหลาย
ผุงใดแลได้ฟังธัมมค้ำสอนคุณพระพุทเจ้าคักอันชื่อว่าโลกุฑฒิดวงยั้งดวงประเสฐนี้ค็หากสมริทิตด้วยเข้าของเงินค้ำ
แก้วแหวนแสนสิ่ง จัวคนชายช้างมล้ำ ข้าคนอันมากนักรชะแล เตชะนา อันทว่า คนทังหลายผุงนั้นค็จักประกอบด้วย
อริยะธนะทัง ๗ ประการ คือว่าสัทธาธณิ สีลาธณิ หิริกธณิ โอตปปะณิ สุตธณิ จาคาธณิ ปัญญาธณิ เอเตธณิ อันทว่า
เข้าของผุงนี้แลมีแต่ปุคคละผู้ใดค็หากจักจำเริญแก่ปุคคละผุงนั้น //

ชะแล โย ปุคคโล อันทว่า ปุคคละผู้ใด คือว่าผู้ยั้งคิตี ผู้ชายคิตี อทลิตโทติ อิติ ว่าบ่เปนคนทุกข์ไร้เชิญใจ
สักรหิภาวะชาติชะแล เต ปุคคลา อันทว่าปุคคละทังหลายผุงนั้นค็จักประกอบด้วยเข้าของเงินค้ำอันมากนักรค็จักมีชะ
แล โย ปุคคโล อันทว่าปุคคละผู้ใดแลได้ฟังธัมมอันชื่อว่าโลกุฑฒิดวงยั้งค็จักมีชีวิตอันสันอันหมินสักรหิภาวะชาติชะ
แล เตชะนา อันทว่าคนทังหลายผุงนั้นคันว่าเกิดมาในปรโลกพายหน้าค็หากจักได้ตั้งอยู่ด้วยสุขสวัสดิสุขเมื่อชะแล
ประการนึ่ง ตั้งแต่นั้นไผพายหน้าแล้วค็เท่าจักได้เอาตนตัวเข้าสูนิพพานอันเปนสุขยิ่งกว่าสุขทังมวนั้นชะแล โย
ปุคคโล อันทว่า ปุคคละผู้ใด คือว่าคระหัดถ์แลนักรบวชคิตี มีใจใสสัทธาแลได้แต่มเขียนยังธัมมอันชื่อว่าโลกุฑฒิ
ดวงประเสฐด้วยใจอันออยงเชื่อเหลืออมใสแท้ตั้งอัน เตชะนา อันทว่าคนทังหลายผุงนั้น //

แม่ไม่ได้เมื่อเกิดในชั้นฟ้าพวยบ้นคัจฉกยิ่งกว่าเทวบุตรเทวดาทังหลายมักว่าจักประกอบด้วยสรีสมปตติ
ทิพย์ยิ่งกว่าเทวบุตรเทวดาพระยาอินทร์พระยาพรหมชะแล เตชะนา อันว่าคนทังหลายฝูงนั้น คั้นว่าตายจาก
เทวโลกลงมาเกิดเมืองคนคัจฉกประกอบด้วยสุขขุเมื่อแล วตะด้วยมีแทคัจฉกได้ถึงสุขอันยิ่งอันประเสฎฐกว่าท้าว
พระยาทังหลายอันมีในชุมพูทีปนีบ่อยาชะแล โยนโร อันว่าคนผู้ใดแลได้ถือเอาอย่างธัมมโลกุฑมิตวงประเสฎฐนี้
เปนที่จั้งที่เพ็งด้วยบหวา พุทโธ เสฎฐโฐ ติโลกัสสมัง ดั้งนี้ทุกค้ำเข้าเอาเปนกัมมฎฐานดั่งอัน เตชะนา อันว่าคนทัง
หลายฝูงนั้น ปรีตรวา ทาสี คัจฉกได้เปนข้าท่านสักภาวะชาติ คีเท่าจักได้เปนเจ้าแก่ท่านทุกภาวะชาติ วตะด้วยมี
แทคัจฉกเปนดั่งเรือแลหื้อประกอบด้วยสัพพรัณณะรังสี ๖ ประการจักหื้อท่านชมชื่นยินดีแก่นั้นชา ขอรธา
พระพุทเจ้าจั้งจักสำแดงยัง //

ธัมมเทสนาหื้อแจ่งแก่ผู้ข้าทังหลายแต่เทือะ สัตถา สัพพัญญูพระพุทเจ้า อาหะ คีลทวิยงคาลาอันนี้
ว่า ยทิท ลัทถิ สุขุ โลเก ปัจจักขิ เม ภวิสสติ ยาจามิ เต วรํ สักกเทหิ เมยหิ อธิวาวุรังสีเจ ปญญชะยันตัสสะ ตูย
หิ ปญญํ เมยหิ ทิวา สัพพะเตนะ กุสเลนะ มยํ ตัสสะ ททามหะเส ดั้งนี้แล ภิกขุเว ดุรา ภิกขุทังหลาย ยทิท มัค
กว่า ยํ อิทํ ปุคคโล อันว่าปุคคละผู้ใดมักใคร่ถึงสุขในโลกนี้แลโลกพวยบ้นเข้าจึงขอด้วยค้ำว่า ปัจจักขิ คีปลงลงยัง
ตนแลใจแห่งข้าเพื่อหื้อได้เข้าสู่นิพพานอันจักพ้นจากไภยะในสงสารทังมวร กล่าวคือว่าไภยะในอบายทัง ๔ คีติ
ไภยะในโลกอันนี้คีติ คือว่าไภยะแต่โจรทังหลายมีท้าวพระยาเสนาอามาตย์เปนต้น คือว่าโจรอันมาครุบชิงเอา
ลูกแลเมียคีติ มาครุบชิงเอาเข้าของเงินค้ำจ้วควายช้าง //

มล้ำข้าคนคีติ คีหากเปนโจรเสี้ยงแลจ้าวทึงโจรแต่คนอันมาครุบชิงเอาวัตถุเข้าของ เงินค้ำแลลูก
เมินันคีเปนโจรแล จ้าวทึงคือว่าโจรแต่คีมะผีเเกาะผีวิสาจชาติร้ายอันมาก่าจัดยังชีวิตนันแล จ้าวทึงคือ
ว่าโจรแต่ไฟไหม้หรือเรือหรือสิบหายนันแล จ้าวทึงโจรแต่บ้านอันจักกะทำหื้อสิบหายตายนันแล จ้าวทึงโจร
แต่หลักแลต่ออันจักไฟถูกต้อนันแล จ้าวทึงโจรแต่เสี้ยนหนามอันปักติดมือหื้อโคล่พอง อันเปนเหตุหื้อเรา
ล้ำบากนันแล จ้าวทึงคือว่าโจรแต่นักชตฤกษ์พวยบ้นอันมาชิมโขงชาตานั้นแล จ้าวทึงโจรแต่ชาวชนบท
อันจักมาฆ่าหื้อตายแล หื้อบังเกิดเปนพยาธิต่างๆ คีติแล จ้าวทึงคือว่าโจรแต่คนอันมากะทำธัมมบิไซค้ำสอน
พระพุทเจ้ามิทึงมากะทำคลองอันหื้อผิดจากธัมมแล มาสอนหื้อได้ไฟตก //

อวิจันารกนันแล จ้าวทึงโจรแต่คนอันถือมิจฉาทิฎฐิอันคีถือว่าร้าย อันร้ายพ้อยว่าติ อันเปนบุญ
ว่าเปนบาป อันเปนบาปว่าเปนบุญ อันผิดจากธัมมพ้อยว่าดีว่าชอบ อันประกอบชอบธัมมพ้อยว่าบตีบงามนัน
แล จ้าวทึงโจรแต่คนอันบิไซสปุริสสะพ้อยว่าเปนสปุริสสะผู้ติงามยิ่งนัก มักว่าอวดอ้างยกกัน ว่ารู้วาล์วัก
ว่าติหนัก ทีแทหากบรู๋สั่งเปนดั่งอัญญะติฎฐิทังหลายนันแล บเท่าแต่นั้นสิ่งเดียวคือว่าโจรแต่ช่างมล้ำร้านจ้วร้ายแล
หมุหมาไกรร้ายคีติ โจรแต่จุกเข็บแมงป่องต่อแต่นเสื่อหมีผีเสื่อน้ำทังหลายฝูงนั้นคีหากเปนโจรเสี้ยงแล โย
ปุคคโล อันว่า ปุคคละผู้ใดมักใคร่พ้นยังโจรฝูงอันกล่าวมานี้หื้อได้จำเรญสังวาสสวาทธิยายด้วยคาลาว่าดั่งนี้
สัตตะ รตะ สัปโน สมิตินามะ เตชะนา ดั้งนี้ไฟใจๆ เทือะ คีหากจักได้อยู่ด้วย //

อายุหมื่นยี่นยาวในภาวะอันนี้อันหน้าตราบต่อเท่ารอดเนรพานบ่ออย่าชะแล ประการนี้ โยนโร อันว่าคน
ผู้ใดมักใคร่พ้นจากทุกข์หื้อได้ถึงสุขในชาตินี้แลชาติพวยหน้าคี่หื้อจำเรียดด้วยคาถาอันนี้ว่า ยทิท ลัทธ สุข โลก
ปัจจักขั เม ภวิสสติ ยาจามิ เต วร สักกเทหิ เมยหิ อิทธา วร ดังนี้ไฟใจๆ อย่าหื้อหลงอย่าหื้อลืมเทือะ คี่หากจัก
พ้นจากโจรร้ายทั้งมวรฝูงนั้นชะแล คี่ว่าจักพ้นจากโทษทั้งหลายต่างๆ ตั้งแต่ปัจจุบันอันนี้ไฟตราบต่อเท่ารอด
มหานิพพานเจ้า ในสำนักพระอริยะเมตเตยยะบ่งใสระชะแล สัจเจ ปุญญะยันตัสสะ ตยหิ ปุญญั เมยหิ ทิวา
สัพเพเตนะ กุสเลนะ มย ตัสสะ ททามหะเส ดังนี้แล ฉิว่ามีบุคคลผู้ใดมีปัญสมพารหากได้ห้อมเหยียบมา
แล้วแต่ก่อนคี่หื้อนว่า //

จักได้ต้องโสภทุกขสักเพื่อสักภาวะชาติคี่เท่าจักประกอบด้วยเข้าของเงินค้ำ จัวคววยข้างฉุลา ข้าคนอัน
มากหากยู่ทางได้กินได้บัวโรโคได้กะทำบุญไฟใจๆ ชะแล ตุมเห อันว่า สูท่านทั้งหลายอันมีบุญหากได้กะทำ
มาแล้วแก่ท่านแล กล่าวคี่ว่าบุญแห่งข้าคี่ดีประการนี้ อันว่าสึลแห่งข้าคี่ดี อันข้าหากได้รักษาในกาละบัดเดียว
นี้จุงจักหื้อเปนนุปีใสระค้ำชูยังสูท่านทั้งหลายในชาตินี้ชาติหน้าตราบต่อเท่ารอดมหานิพพานชะแล สัพเพเตนะ
กุสเลนะ ด้วยกุสลบุญอันสูท่านทั้งหลายหากได้กะทำมานี้แล ตัสสะ มีควา ตุมหากั แก่สูท่านทั้งหลายฝูงนั้นเมื่อ
วันคี่ดีเมื่อคี่ดีจุงหื้อชุมขางรักสายังสูท่านทั้งหลายตั้งแต่ปัจจุบันอันนี้แลอนาคตอันจักมาพวยหน้าอันเทือะ เย
นะ ปุญญะ อันว่าบุญอันใด ตุมหากั //

แก่สูท่านทั้งหลาย อิจเจยยะแลมักใคร่ได้ยังบุญตั้งอัน จุงจักแต่้มเขียนยังธัมมดวงประเสริญนี้ไว้ค้ำชู
สาสนาพระโคตมเจ้า ๕ พันวัสสาจุงมีเทือะ ทุกกร วตะ โลกัสสมิง ติสรณั ตยา กต ติสเรณ ผลเนวะ จิร สุขิ
อานุภาวะ อันนี้เปนต์ันแล วตะด้วยมีเน้ สอนอันว่าทุกอันมีในโลกนี้แลโลกพวยหน้าจุงอย่าหื้อได้มีแก่สูท่าน
ทั้งหลายจุงหื้อได้ประกอบด้วยสุขชวภาวะชาติเทือะ ปุญญั อันว่าบุญอันสูท่านหากได้กะทำมา ติสเรณ ผลเนวะ
ด้วยอันได้เอาแก้วทั้ง ๓ เปนที่จุงที่เพ็งนั้นสิ่งเดียว จุงหื้อสูท่านทั้งหลายได้ถึงสุขอันเมื่อนานตราบต่อเท่ารอด
นิพพานเจ้าอันบรู้เจ้าบรู้ตายนั้นด้วยอานุภาพอันได้ฟังยังธัมมดวงอันชื่อว่าโลกุฑฒินี้คี่จักมีชะแล โยนโร อัน
ว่าคนผู้ใดแลได้หื้อท่านเปนนันมากหากหื้อ //

ทวนตั้งอันดิงามนั ทเวดาทั้งหลายคี่หากกะทำสักการะบูชาทุกเมื่อคี่เพื่อได้ฟังธัมมดวงนี้แล ได้
สังวาสสุภาหรือยายด้วยคาถาอันกล่าวไว้แต่พวยหลังมานั้นแล กต หากได้กะทำบุญแต่กาละอันใดแมนได้กะทำ
ในทีใดที่หนึ่งคี่ดีเมื่อพวยลุนคี่หากจักจุฑฒิจำเรียดด้วยเข้าของสมปัตตอันมากนัก แมนว่าอายุคี่หากจักจุฑฒิจำเรียด
ยี่นยาวได้ร้อยชวขบเข้าบิณอดอินหอดสักเพื่อสักที มีเสียงอันโยเปนต์ังเสียงแมงวาง มีเสียงอันกว้างเปนต์ัง
เสียงมหาพรหม มีเสียงอันกลมเปนต์ังเสียงนกกาละวิก คี่ยังประกอบด้วยกำลังอันแรงเปนต์ังเมื่อมีอายุได้ชว
๓๐ ปลินันคี่หากเปนต์ังด้วยเตชะผละบุญ อันได้สร้างเขียนได้สุดตเรียนแล ได้ตั้งฟังยังธัมมมหาโลกุฑฒิสุตตดวง
ประเสริญนี้แล คั่นว่าได้เปนต์ังหัวพระยาเสวียราชสมปัตตคี่หากยิ่งกว่า //

ท้าวพระยาฝูงเพนแล้วแต่ก่อนนั้นแล แม่นว่าบ้านเมืองคึกคักจกัก้านรุ่งเรืองด้วยเข้าของสมบัติคึกคักคึกคักเต็มไฟด้วยบ้านน้อยเมืองใหญ่ บ้านถึที่เต็ม พ่อแม่ไกล้าเทิงกัน แม่นว่าโจรมารหารป่าคึกคักบ่มากระทำร้ายได้ในบ้านในเมืองด้วยเตชะผละบุญธัมมอันชื่อว่าโลกุฑฒิดวงประเสฐณีบ่อย่าชะแล รัฎฐัมปิ อันว่าบ้านน้อยเมืองใหญ่ที่นั่นคึกคักได้อยู่เสี่ยงประหมาน ๕ พันพระวัสสาบ่ท่อนว่าจกักลคร่ำสั๊กเพื่อคึกคักมีชะแล ราชา อันว่าท้าวพระยาตนนั้นคึกคักได้เสวียยังราชสมบัติบ้านเมืองด้วยชอบทสราชธัมมสิบประการคึกคักได้กะทำบุญไฟไ้ๆ ในเมืองที่นั่นชะแล โยนโร อันว่าคนผู้ใดเพนตันว่าท้าวพระยาเสนาอามาตย์ทั้งปชานะราชแลสะคว่ยเสฐณีผู้ใดผู้หนึ่งคืดี สมโณปิ บ่มน่ว่าสมณพราหมณ์คืดีคันว่าได้ตั้งฟังธัมมดวงนี้ด้วยใจใส่สัทธา //

อย่งเชื่อเหลื่อมใสแต่ตั้งอัน บ่ปลิ้นบ่แปรตั้งอัน เตนโร คันว่าคนทั้งหลายฝูงนั้นคืทวักจกักได้เสวียผละอันกว้างขวางยิ่งนักด้วยคำว่ เยนะ ปุญญะนะ ดวยผละบุญแห่งเราอันใด เทวตา อันว่าเทวดงทั้งหลายแลอินทพรหมทั้งหลายจุงรักสาย้งบ้านเมืองแห่งเราทั้งหลายในกาละทุกเมื่อเทือะ ยทา ในกาละเมื่อใด ส่วนว่าพระอรียะเมตเตยเจ้าแลได้ลงมาเกิดในโลกอันนี้ ตุมหากิ อันว่าสุท้านทั้งหลายคันบ่ได้ฟังธัมมอันยังอันประเสฐณีจุงหื้อท่านทั้งหลายได้ดับเสี่ยงทุกข์ทั้งหลายมวร ในสำนักพระเจ้าตนนั้นด้วยเตชะผละบุญอันได้ฟังแลได้สร้างเขียนยังธัมมอันชื่อว่าโลกุฑฒิดวงย้งดวงประเสฐณีชะแล โยนโร อันว่าคนผู้ใดมักเพนพยาธิอุบาทว์แลโทสกังวลอนทรายไภยะมักเพนเคราะห์เพนนามมักสิบหายววยวอดสร้างเข้าฮอมของคืบ่มาก //

สร้างฝักคืบ่ติด เลี้ยงงัวคืตาย เลี้ยงควายคืยอม มีกว่าบ่แพ้บ่คิน บ่ขุฑฒิจำเรญคืดี มักหลุมักเสี่ยงเข้าของเงินค้ำคืดี ตุมเห อันว่า สุท้านทั้งหลายจุงชวนกันสร้างเขียนยังธัมมดวงนี้แล้วตั้งใจฟังด้วยอันครบอย่าอย่างแท้ หื้อได้ฟังเอาทุกดั่งอักขระพยัญชนะอย่าหื้อหลงอย่าหื้อลืมเทือะ คืทวักจกักได้ประกอบด้วยเข้าของเงินค้ำข้างมล้ำงัวควายเข้าคนแลมิตรสหายอันมทานัก เสมอตั้งนายอนาถบิณฑิกักสสมมหาเสฐณีแล โชติกะเสฐณี อันมีปราสาทอันแล้วด้วยแก้ว ๗ ประการแก้วแวดล้อมย้งปราสาทรอดทุกกล้าทุกพายไผบ่อาจจกักมากระทำร้ายได้นั้นแล ประการนึ่งแม่นว่าที่ปราสาทคืทวักจกักไฟด้วยแก้วผลิกทั้งมวรรอดทุกกล้าทุกพายอันอยาดอยายไฟด้วยตันกับปะรุกชะ ๒ ตันแล เครื่องสัพพะนानาห้อยย้อยอยู่แขวนอยู่ชุนตันแล มีลาอ้อยค้ำ ๔ ตัน หากตั้งอยู่ ๔ //

แจ้งปราสาท หาบุคคละผู้จกักเฝียบเทียมบ่ได้นั้นแล ตุมเห อันว่าสุท้านทั้งหลายจุงจกักชวนกันตั้งฟังยังธัมมโลกุฑฒิดวงนี้ขุปลิขุเดือนเทือะ ธัมโม อันว่า โลกุฑฒิดวงนี้ ภควา อันว่าพระพุทเจ้า ปติฎฐิตาทวักตั้งไว้หื้อเพนที่จั้งที่เพ็งแกปณสตัด์ทั้งหลายเพื่อหื้อเขาได้พ้นจากทุกหื้อได้เิงสุข มีกว่าหับหับเสี่ยงไภยะกังวลอนทรายทั้งมวรแล บ่เท่าแต่นั้นสิ่งเดียวแล คืว่าหับหับเสี่ยงหนทางอบายทั้ง ๔ มีมหาอวีจिनารกเพนตันนั้นแล บ่เท่าแต่นั้น คืว่าหับหับเสี่ยงโจรร้าย ๕ ประการสิบประการตั้งแต่ราชโตเพนเคล้าตราบต่อเท่าเิงนานาอุปัทวโตนั้นแล ตุมเห อันว่าสุท้านทั้งหลายจุงจกักชวนกันสังวาสสวาทือยายเมตตาทาวนาวย้งโลกุฑฒิดวงประเสฐณีด้วยบ่ทว่า พุทโธ เสฐโร ติโลกัสสมิง สัพพะ //

สัตตา หิต กโร สังสาระ อินธน์ สิ้นโน อหิ วันทามิ สัพพา ดังนี้ไฟใจๆ อย่าขาด อย่าได้ประหมาท
หลงลืมเหือะ คีหากเปนคาถาหับหับเสียยังปะตูปบายทั้ง ๔ แล หับหับเสียยังไภยะกังวลอนทรายทั้งมวรแล
ทุติยบทถ้วน ๒ ว่า ยทิท ลัทธํ สุขํ โลกํ ปัจจักขํ เมภะวิสสติ ยาจามิ เตวรํ สักกเทหิ เมยหิ อิวาวรํ ดังนี้ จำเริญ
ไฟใจๆ ทุกคำเข้าเอาเปนกัมมัญฐานไฟใจๆ หือะ คีหากจักได้หับหับเสียยังโจรร้ายทั้งหลายต่างๆ นั้นแล หับหับ
เสียยังอบายทั้ง ๔ มีนารกเปนต้นแล อปิจประการนึ่ง ตติยะคาถาอันถ้วน ๓ ว่า ทุกกริ วตะ โลกัสสมิง ติสรณ
ตยา กตํ ติสรณณ ผลเนวะะ จิรํ สุขํ อานุกาเวโตติ ดังนี้ จำเริญสังวาสสวาทอียายทุกคำเข้าเอาเปนกัมมัญฐาน
เมตตามาวนาใจๆ อย่าขาด //

อย่าได้ประหมาทหลงลืมเหือะ คีหากจักได้หับหับเสียยังอนทรายไภยะทั้งหลายทุกสิ่งทุกอันชะแล คี
หากจักได้หับหับเสียยังหนทางอบายทั้ง ๔ ชะแล ปนะประการนึ่ง จุงหื้อได้เอากันจำเริญด้วยคถาบทว่า ปัญจะ
วัสสะ สตา युกํ สักคะ กายํ อุปาคะ มิตี ดังนี้ไฟใจๆ トラบต่อเท่าเสี่ยง ๕ พันพระวัสสะคีหากจักได้ถึงมคคะ
โมกขธัมมอันยิ่งอันประเสฎฐกล่าวคือว่านิพพานธัมมเจ้าอันบรู๋เถ้าบรู๋ตาย คือว่าเป็นสุขยิ่งกว่าสุขทั้งมวรแล
ป็นทิตะ อันว่านักปราชญ์เจ้าทั้งหลายผู้มึประหมามีพระพุทเจ้าเป็นเคล็ดเป็นประธานกว่านักปราชญ์ทั้งมวร
เมื่อเจ้าได้สร้างโพธิสมพารวันนั้นเจ้าคิ่บ่หอนละเสี่ยงโลกุตระที่สุดต่อนัน้สักภาวะชาติแล ภควา อันว่า
พระพุทเจ้าสืบๆ กันมาคิ่เพื่อว่าหื้อไว้โผดสัตตโลกทั้งหลายนักกว่ากล้วสัตตโลกทั้งหลายมวรหลงหนทางจัก //

เมื่อสู่เมืองฟ้าแลนิพพานเจ้าจิงจักกล่าวยังคถาอันนี้ไว้หื้อได้ปุชาแลฟังสังวาสสวาทอียายเมตตาม
าวนาใจๆ เพื่อหื้อได้หับหับเสียยังหนทางอบายทั้ง ๔ แล โยนโร อันว่าคนผู้ใดบรู๋อักขระพยัญชนะสักตัวมึ
ว่าเปนคนบรู๋ได้บวชในศาสนาพระพุทเจ้าทำหากมึใจใส่สัตธานในแก้วเจ้าทั้ง ๓ ประการคั้นว่าเรียนเอาคา
ถามธัมมอันนี้ได้แล้วหื้อชวนกันตั้งฟังธัมมดวงชื่อว่าโลกุตระนี้ด้วยมึใจใส่สัตธาแท้ คือว่าแต่งยังเครื่องปุชา
ต่างๆ คือว่าเข้ามธูปายาสร้อยก่อน ประทีปร้อยปราง เทียนร้อยร้อยแหล้ม เทียนหลวงคี่ร้อยแหล้ม ซอคี่ร้อยฝืน
ทุงคี่ร้อยตัว ไม้สีพันคี่ร้อยแหล้ม เบี้ยคี่ร้อย หมากคี่ร้อยไหม เทียนค่าคิงแลคนแลแหล้ม ดอกบัวแลดอกนิลบลแล
ดอกกาชะลองแลดอกตวยเหินแลดอกทั้งหลายผู้ //

นี้ คีแลอันแลร้อยช้วนแล อาหะริตวา หื้อเอามาตั้งไว้ปุชายังธัมมดวงยังดวงประเสฎฐหื้อเจ้าตนเปนธัมม
กทิกเทสยานันหื้อได้ถูกต้องอักขระพยัญชนะแท้เหือะ แม่นว่าทายกะทั้งหลายผู้นั้นคิ่หื้อตั้งใจฟังแต่เคล้า
ตราบต่อเท่าถึงปลาย อย่าหื้อมึใจจะเรียไฟในที่ใดมึกว่าอย่าได้คิ่ใจถึงยังเข้าของเงินค่าแลช่างมล้างวควาย
อย่าได้ระนึกคิ่ถึงยังการไรแลการนาการเจ้าแลคนทั้งหลายหื้อได้ใส่ใจฟังไฟตามธัมมทุกตัวอักขระพยัญชนะแท้
อย่าได้หื้อหลงอย่าได้หื้อลืมเหือะ คีหากจักได้พ้นจากไภยะกังวลอนทรายทั้งมวรตั้งแต่ชาตินี้แลชาติพายน้า
ตราบต่อเท่ารอดนิพพานชะแล คั้นว่าได้ตั้งเครื่องฟังธัมมดวงอันชื่อว่าโลกุตระนี้ด้วยใจใส่สัตธาแท้คิ่หากจักได้
หับหับเสียยังความทุกขีไว้ //

เชื้อใจทั้งมวล คีหากจักได้หับหับเสียยังอบายทั้ง ๔ มีนารกเปนต์นเท่าจักเอาตนขึ้นเมื่อสูชั้นฟ้าเสวีย
ทิพสมปัดติสุขตราบต่อเท่าอายุแห่งชั้นฟ้าพันปลีทิพทั้งหลายชะแล อันว่าอายุแห่งพระยาอินท์แลเทวบุตรต์
แลเทวดาทังมวลอันอยู่เสวียทิพสมปัดติในชั้นฟ้าทั้งหลายมีจาตุมหาราชิกาเปนเคล้า อายุแห่งเขามี ๕ ร้อยปลี
ทิพ อายุชั้นฟ้าดาวตึงสาได้พันปลีทิพเปนขระหนาดแลอายุชั้นฟ้ายามานานได้ ๒ พันปลีทิพ อายุชั้นฟ้าตุลี
ดา ๔ พันปลีทิพเปนขระหนาด อายุชั้นฟ้านิมมารตินานได้ ๘ พันปลีทิพแล อายุชั้นฟ้าปรนิมิตวัสวดีนาน
ได้หมื่น ๖ พันปลีทิพเปนขระหนาดแล ส่วนว่าทายกะผู้ใดผู้หนึ่งคีคีคีหากจักมีอายุอันนาน เปนต์งเทวบุตรต์แล
เทวดาพระยาอินท์พระยาพรหมทังหลายผู้เงั้นชะแล ทายกะผู้ใดคีคีนว่าได้เสวียทิพสุขในชั้นฟ้าแล้วจักได้ลง
มา //

เกิดเมืองคนนั้นคีจักมาเกิดในขระกุลอันประเสฎฐ คือว่าขระกุลท้าวพระยาแลสะยงเสฎฐอันลงมีเปนต์
บมีความทุกข์ไร้เชื้อใจสักเท่อนั้นแล เท่าประกอบด้วยเข้าของเงินค่าอันมากนุกหากจักมีลูกหลานหลายบน้อย
พ้อยจักมีใจยินดีกับด้วยพ่อแลแม่ มักว่าจักปฏิบัติยังพ่อแลแม่ทุกคน บกะทำร้ายแก่พ่อแลแม่ ด้วยผละบุญอัน
ได้ตั้งกันฟังยังธัมมดวงนี้ชะแล แม่นว่าภริยาคีจักมีรูปสมรมนมพรัณณอันงามแล มีคลองวัดตอันดีงามแก่ผิวตน
ทุกวันทุกยามชะแล ตุมเห อันว่าสุทธานทั้งหลาย คินว่าริรอมเข้าของบขึ้นแลมักชวมักเสียมักเปนอนตรายไภยะ
สิบหายต่างๆ จุงจักชวนกันตั้งฟังยังมหาโลกุฑฒิดวงยังดวงประเสฎฐนี้ด้วยใจอ่อนน้อมครบอย่าแท้คีหากจักได้
พ้นจากกังวลอนตรายทังมวลตั้งแต่ปัจจุบ้นชาตินี้ไปตราบต่อเท่ารอดมหาเนรพานบ่อย่าชะแล //

มหาโลกุฑฒิดัมโม อันว่า มหาโลกุฑฒิดัมมดวงนี้ อันปณิตนนักปราชญ์เจ้าทังหลายหากชักออกมา
แต่ในอภิมมาปิฎกกุฑฒิดามาเพื่อไว้ให้อไฉนยังคนอันมักเปนพยาธิไภยะอนตรายในโลกนี้แล มหาโลกุฑฒิดัมม
นิฎฐิต์ กริยาสังวันณนาจาดด้วยธัมมมหาโลกุฑฒิดัมมสูตต์ อันพระพุทเจ้าหากเทศนาแก่พระยาปเสนทิโกศลราช คี
เรียกว่าสมเสร็จแล้วเท่านี้ก่อนแล //

รับหลังธัมมมหาโลกุฑฒิดัมมหลวงตันมีผูกเดียวแล //

พุทโธ เสฎฐโธ ตีโลกัสสมิง สัพพสัตตา หิต์ กโร สังสาระ อินธน์ สินโน อหิ วันทามิ สัพพทา ธัมโม มหาโฆ
รตโน ตีโลกัสสังสารันโตปิ ตารยิ สัพพสัตเต นาวา โปมติหิ ภเว นิจจัน ธัมมํ นมัสสามิ สทา ปมัตถัง สังฆโม วิสุทโธ
วรทักขณเอยโย สันตินทรีโย สัพพมละ ปหิโน कुณหิเนเกหิ สมหิธิปัตโต อนาสโวตัง ปนนามิ สังฆะ โยจะ พุทธัญ
จะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สรรณัง คโต มุญจิตวา สัพพทุกเขหิ สัพพพยาธิ มุญจันติ ติสรรณานุสสรามิ นาลัง ทลิตท
อิหิ ยหิ สัจจะ อิหิ ยหิ สัจจัน อิหิ โลกัง มุญจิสสามิ สัพพทุกขโตนติ ปเวณิมิหิ สัมพญาตี กัมมา ปรี ปรา ผลัม มหณัง วิ
ปุลลัน //

ตสมมา วันทามิ สัพพทา ยถาปิ มุลลัน คเหตุวานะ ตโต ลัทธัง เตนะ ชีวิตัง ชีวิตะ ปรีปาเลสิ กิง ธัมมํ เตนะ
จินตยิ ยถา อหิ สังสารันโต สัสเรสุ ปุนะปุปนัง ชีวิตัง เม สัมมา ลัทธัง ธัมมํ ทุลลัทธา ตริ สียา สีสัง เม หิ สัมมา
ลัทธัง นยณัง เม ลัทธา มหเส หัตถะ ปาธา สัมมา ลัทธา ธัมมํ ทุลลัทธา ตริ สียา เย สมหิธิ พุทโธคา สัตต รัตนะ

มณฑิตา สัตตารี ยานัน สัมปนา สมิตธา นามะ เตชนา สัทธานัน สีสารัน หิริกะธัน โอตปะธัน สุตะธัน จา
คารัน ปัญญาธัน สัตตวิธัน ปัสสะ เอเตธนา อตถิ อิตถิ วา ปุริสสวา อทลิตโทติ ตํ อหุ อโมฆันตัสสะ //

ชีวิตํ ปรโลกัญจะ ปัญญูมิ สุขากิ ปัญญูตา ตโตจะ นิพพานํ สุขํ ตัญจะ ปัญญูมิ สเทเวเต ยถิ โลกํ สุขํ
ลัทธํ สันทิญญู วตะ ลัพพะติ ปรีโต ทาสิง ทาสิหิ กิง วตะ อภินันทสิ ยทิตํ ลัทธํ สุขํ โลกํ ปัจจกัณ्हํ เม ภวิสสติ ยา
จามิ เต วรํ สักกเทหิ เมยหํ อธา วรํ สัจเจ ปุญญชยันตัสสะ ตยหํ ปุญญํ เมยหํ ทิวา สัพเพ เตนะ กุสเลนนะ มย
ตัสสะ ททามหะเส รัตตินิทวํ ตยา ปุญญํ ชลิตวา ทานะ อิจฉิยา อัมหากํ เยนะ ปุญญะนะ ปญจสทวัสสํ สिया ท
กกรํ วตะ โลกัสสมิง ติสระณํ ตยา กตํ ติสระณํ ผลเณวะ จิรํ สุขํ อานุกาวัตติ มหาทานํ ทพันตัสสะ ทวูปุชายะ
//

เต กตํ เตเนวะ ปุญญเตชนะ จิรํ สุขํ อานุกาวา ปินทิตาต ผลเณ วุฑฒิวา สมิตธาปิ วา เตเนวะ ปุญญ
เตชนะ จิรํ รัฎฐา อานุสสาสติ ปญจวิสสสตํ รัฎฐํ ปาเลตุ ปัจจรํ อัมเมนะ รัชชํ กาวเรณตํ ปุญญํ กตวา ปรา ปรี
อัมหากํ เยนะ ปุญญะนะ รัฎฐะ ปาเลนตุ สัพพทา ยทา อริยะเมตเตยโย โลกัสสมิง อุปปัชชติ อัคคะ อัมม
ลภิตวานะ ทุกขสันตํ กริสสติ โถเมตวา ตัสเสเต สัพเพ ปุญญํ กตวา ปรี ปรี ปุญจวิสสสตตา ยุกํ สัคคะ กายํ อ
ปาคมิตติ มหาโลกุฑฒิอัมมสุตตํ นิญญิตํ คัมภังคมสมเรจสระเตจแลนทานีก่อนแล อันนี้เปนนุตตมมหาโลกุฑฒิ
หลวงแล นักบวชได้เทศนาอัมมโลกุฑฒิ เอาที่สะดวกยิ่งดีแล //

รับหลังสุดตมมหาโลกุฑฒิหลวงแล นักบวชขบได้เทศนาอัมมโลกุฑฒิ ขอนิมนต์เอาสุดตมนี้เทศหลบ
ปลายทวย แควนยิ่งดีแล ขึ้นใจเรียนเอาไว้ให้สวาทอียายสุดตคคีดี มีผละอานิสงสนับได้เลีย อัมมไชยภิกข
เขียนที่วัดหลวงนาคคแล //

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี